

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om beskatning ved sammen- slutning af aktieselskaber m. v.

(Udvidelse af området for skattefritagelse ved sammenslutning af brugsforeninger).

(Afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 5. december 1972).

Udvalget har i 5 møder behandlet lovforslaget. Udvalget har modtaget skriftlige henvendelser fra Butikshandelens Fællesråd og Erhvervenes Skatteudvalg.

Udvalget har stillet nogle skriftlige spørgsmål, der med finansministerens besvarelser er optrykt som bilag til betænkningen.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) har stillet det nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Mindretallet mener, at det er rimeligt, at der åbnes adgang for lodret fusion af aktieselskaber uden skattemæssig virkning, på samme måde som det foreslås for kooperative virksomheder.

Som led i den strukturrationalisering, der i øjeblikket finder sted i dansk erhvervsliv, er der ofte behov for sammenslutning ikke alene af moder- og datterselskaber, men også af selskaber, hvoraf det ene besidder en begrænset aktiepost i det andet. Sådanne sammenslutning kan være påkrævet, fordi der i forvejen er sket en teknisk sammenlægning eller tilpasning af to eller flere virksomheders drift. Det er ikke rimeligt, at selskaberne i sådanne tilfælde af skattemæssige grunde må opgive at videreføre sammenlægningen, således at man ikke opnår den fulde nytte af en organisatorisk, administrativ og økonomisk rationalisering.

Det fremgår af ministerens svar, at selskabsskattekommissionen, som blev nedsat i 1969, end ikke har afholdt møde vedrørende spørgsmålet om de lodrette fusioner, og mindretallet betragter det som overor-

dentlig tvivlsomt, om kommissionen når frem til at få afgivet betænkning. Løsningen af spørgsmålet om lodret fusion er imidlertid nu så presserende også for det private erhvervsliv, at det ikke længere bør udskydes på ubestemt tid.

De betænkeligheder, som er skyld i, at spørgsmålet ikke tidligere er blevet løst, kan efter mindretallets mening ikke tillægges afgørende betydning, hvis det lovfæstes, at udskydelse af beskatningen ved lodret fusion forudsætter tilladelse fra ligningsrådet. Mindretallet er overbevist om, at ligningsrådet vil være i stand til at udvikle en praksis, som effektivt udelukker muligheden for utilsigtede virkninger.

Behovet for tilladelse til lodrette fusioner er yderligere blevet aktualiseret ved Danmarks forestående indtræden i De europæiske Fællesskaber. I januar 1969 fremkom et direktivforslag, som gik ind for at åbne adgang til lodrette skattefrie fusioner. De konsultationer, der gennemføres om kort tid, kan derfor ikke resultere i noget, der kan stille sig hindrende i vejen for en tilladelse til lodret fusion af danske aktieselskaber på samme betingelser som brugsforeningerne.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af det konservative folkepartis medlemmer) har ikke kunnet tiltræde mindretallets ændringsforslag.

Ændringsforslag om skattefrihed ved lodret fusion af andet end banker må efter flertallets opfattelse indeholde regler, som på forskellig vis begrænser adgangen til skattefrihed ved visse typer af lodret fusion,

hvor det må antages, at der er en særlig risiko for, at selskaberne eller aktionærerne kan skaffe sig uacceptable skattemæssige fordele gennem en fusion med skattefrihed. I nogle typer af tilfælde bør der således formentlig slet ikke være adgang til at opnå skattefrihed, i andre tilfælde må der fastsættes særlige vilkår for den skattefri fusion.

Som nævnt i finansministerens svar af 8. november 1972 på spørgsmål 2 fra udvalget er det overladt til den særlige selskabsskattekommission at undersøge, hvilke muligheder der er for misbrug, hvis man åbner adgangen til skattefrihed ved lodret fusion, og overveje, hvilke begrænsninger og vilkår der af den grund bør indføres i fusionsloven.

Da der som nævnt utvivlsomt vil kunne blive tale om generelt at nægte skattefrihed ved visse typer af lodret fusion, medens der ved andre typer af fusion må opstilles ufravigelige vilkår, bør forholdene, så vidt det er muligt, søges nærmere reguleret i selve loven. Ligningsrådets opgave på fusionsområdet bør begrænses til vurderingen af den konkrete fusion og fastsættelsen af de særlige vilkår, som forholdene i det enkelte tilfælde kan give anledning til. De generelle retningslinjer må det derimod være lovgivningsmagtens opgave at afstikke.

Da der om kort tid skal indledes konsultation om EF-kommissionens direktivforslag om selskabssfusioner, vil det imidlertid efter flertallets mening ikke være hensigtsmæssigt at gennemføre mere omfattende ændringer af den danske fusionslov, før disse konsultationer er afsluttet. Flertallet henstiller, at finansministeren sideløbende hermed søger selskabsskattekommissionens arbejde med disse spørgsmål afsluttet snarest.

Herefter indstiller *flertallet* lovforslaget til *ændret vedtagelse*.

Mindretallet indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af mindretallet foreslåede ændringer.

Hans Lund, formand.	Ove Hansen.	Hjortnæs.	Harris Jensen.	Søren Jensen (Vejen).
Peter Nielsen.	Axel Ivan Pedersen.	Inger Lise Petersen.	Ømann, næstformand.	Juul-Madsen.
Hans Kjær.	Stetter.	Jens Foged.	Jens Peter Jensen.	
Kofoed.	Bernhard Baunsgaard.	Gunnar Jensen.		

Ændringsforslag.

Af *et mindretal* (Juul-Madsen, Hans Kjær og Stetter):

Til § 1.

Før *nr. 1* indsættes:

„01. I § 1, stk. 1, ændres „finansministeren eller den, han bemyndiger dertil,“ til: „ligningsrådet“.

02. § 2, stk. 1, affattes således:

„Ligningsrådet fastsætter de nærmere vilkår for den i § 1, stk. 1, nævnte tilladelse“.

03. § 2, stk. 2 og 3, ophæves.

04. I § 2, stk. 4, der bliver stk. 2, ophæves 2. pkt.“

Bemærkninger til ændringsforslaget.

Efter ændringsforslaget skal ligningsrådet også for aktieselskaber kunne indrømme betinget skattefritagelse ved såkaldt lodret fusion, d. v. s. ved sammenslutning af moderselskab og datterselskab. Den bemyndigelse, der efter ændringsforslaget gives til ligningsrådet, er generelt formuleret. Det forudsætter imidlertid, at ligningsrådet ved praktiseringen må have for øje, at tilladelsen til skattefri fusion enten helt må nægtes eller gøres betinget i tilfælde, hvor det må antages, at en almindelig skattefrihed vil give selskaberne eller deres aktionærer uacceptable skattemæssige fordele.

Såfremt ændringsforslaget vedtages ved 2. behandling, vil der ved 3. behandling blive stillet ændringsforslag om en del rene konsekvensændringer.

Bilag.

Finansministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget.

Spørgsmål 1:

Hvornår har selskabsskattekommissionen sidst haft møde vedrørende evt. skattefritagelse ved sammenslutninger af moder- og datterselskaber (lodrette fusioner)?

Svar:

Selskabsskattekommissionen blev nedsat den 14. marts 1969. Ifølge sit kommissorium skulle kommissionen undersøge behovet for ændring af selskabsbeskatningen og aktionærbeskatningen med henblik på at afsvække den dobbeltbeskatning, som opstår, når først hele selskabets indkomst beskattes hos selskabet og dernæst den del af samme indkomst, som udloddes, beskattes hos aktionæren.

Kommissionen fik endvidere til opgave at udarbejde forslag til regler om en videre adgang til betinget skattefritagelse ved sammenslutning af selskaber end den, der blev gennemført ved lov nr. 143 af 12. maj 1967 om beskatning ved sammenslutning af selskaber (fusionsloven). Reglerne i denne lov gjaldt nemlig ikke for de såkaldte lodrette sammenslutninger (moder-datterselskabsforhold), idet man frygtede, at selskaber eller aktionærer kunne opnå utilsigtede skattemæssige fordele, hvis der blev åbnet adgang til skattefri fusion i disse tilfælde.

Endelig pålagdes det kommissionen at overveje, om der er grund til at ændre reglerne om den værdi, hvortil aktier skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige formue, og om ændringer i den fremgangsmåde, der benyttes ved kursfastsættelsen for unoterede aktier.

Efter en indledende generel debat valgte kommissionen at give spørgsmålet om lempelse af dobbeltbeskatningen af udloddet selskabsindkomst første prioritet, og kommissionen fremlagde en delbetænkning om spørgsmålet den 11. februar 1972. Den forelå færdigtrykt medio maj. Delbetænkningen indeholder to skitser til en dansk selskabs-

beskatning. De har begge til formål at ophæve dobbeltbeskatningen fuldt ud.

Det var herefter tanken, at kommissionen skulle tage stilling til de øvrige spørgsmål, der er nævnt i kommissoriet, bl. a. med hensyn til aktionærbeskatningen og skattefri fusion af selskaber.

Som omtalt i betænkningen har kommissionen stadig haft opmærksomheden henvendt på harmoniseringsbestræbelserne vedrørende selskabsbeskatningen indenfor EF, og det har været naturligt at vente med at tage stilling til de resterende problemer, indtil spørgsmålet om Danmarks indtræden i EF var afklaret i forbindelse med folkeafstemningen den 2. oktober. Det har nu betydning for kommissionens fortsatte arbejde, hvilken beslutning der træffes indenfor EF om det system vedrørende ophævelse af dobbeltbeskatningen af selskaber og aktionærer man vil vælge. Det må nemlig anses for praktisk uoverkommeligt at udarbejde en række forskellige lovudkast under forskellige forudsætninger med hensyn til det til grund liggende selskabs- og aktionærbeskatningssystem.

For så vidt angår fusioner af selskaber indenfor EF-området har EF-kommissionen den 16. januar 1969 fremlagt et direktivforslag, som siden er godtaget af det økonomisk-sociale udvalg og Europaparlamentet. Fra engelsk side har man for nylig anmodet EF-kommissionen om konsultationer vedrørende forslaget, og en tilsvarende anmodning er fremsat fra dansk side. Man er interesseret i at få klarlagt forskellige spørgsmål bl. a. med hensyn til de „lodrette fusioner“.

Det er som nævnt ikke praktisk for selskabsskattekommissionen at tage stilling til de resterende spørgsmål, før der foreligger klarhed over, hvilket selskabsskattesystem fællesmarkedslandene vil samle sig om, og i hvilken form EF-rådet vil vedtage fusionsdirektivet. Der er i EF-kredse en vis forventning om, at dette vil ske omkring års-

skiftet 1973, og man er derfor i skattedepartementet på embedsmandsplan ved at forberede grundlaget for selskabsskattekommissionens fremtidige arbejde, som i et vist omfang vil kunne udføres sideløbende med, at drøftelserne om fusionsdirektivet tilendebringes.

Spørgsmål 2:

Hvori består kommissionens overvejelser og evt. betænkeligheder vedrørende en regel om skattefritagelse, som hviler på en tilladelse fra ligningsrådet?

Svar:

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 1, har kommissionen kun haft en rent foreløbig drøftelse af problemerne omkring fusionsbeskatningen. Under det fortsatte arbejde må kommissionen selvsagt overveje, om ændringer i reglerne om skattefri fusion kan føre til skattemæssigt uheldige dispositioner. At give ligningsrådet en blank bemyndigelse til at tillade skattefri fusioner, vil være ensbetydende med at pålægge rådet at foretage de undersøgelser af bl. a. mulighederne for misbrug, som det efter kommissoriet må være kommissionens opgave at foretage.

Ved udarbejdelsen af den gældende fusionslov havde man i særlig grad opmærksomheden henledt på mulighederne for misbrug af regler om skattefri fusion af selskaber med hjemsted i Danmark. Om betænkelighederne ved at give adgang til skattefrit at foretage

lodret fusion kan bl. a. henvises til vedlagte notat af 12. marts 1971*). Notatet blev samme dato tilstillet det folketingsudvalg, der beskæftigede sig med det forslag til ligningslov, som dengang var under behandling. I notatet omtaler man en situation, hvor en hovedaktionær stifter et holdingselskab ved indskud af aktierne i et bestående selskab. Formålet hermed er at opnå en udlodning af selskabsmidler hidrørende fra det bestående selskab (som hovedaktionæren fortsat vil beherske via holdingselskabet) alene mod betaling af særlig indkomstskat. Det behøver næppe nogen nærmere påvisning, at sådanne dispositioner vil kunne lettes væsentlig, hvis man giver tilladelse til skattefri lodret fusion. I så fald vil det „gamle“ selskab blive opløst umiddelbart efter overdragelsen til holdingselskabet, som på denne måde vil få midler til disposition til omgående indfrielse af aktionærfordringen.

Efter den seneste forhøjelse af satsen for den særlige indkomstskat vil tilskyndelsen til at foretage dispositioner af denne art imidlertid blive væsentlig svækket; men den omstændighed, at en kommende fusionslov må omfatte såvel fusioner mellem danske selskaber indbyrdes som mellem danske selskaber og selskaber indenfor det øvrige EF-område, gør, at man må være opmærksom på mulighederne for skatteunddragelse i forbindelse med fusion mellem danske og udenlandske selskaber.

*) Ikke optrykt her.